

Mottaker
STATSFORVALTEREN I INNLANDET
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Vår ref.
22/05819-71

Deres ref.

Vår dato
14.06.2024

Gran kommune - Søknad om fylkesbytte til Akershus

Gran kommune søker med dette om endring av fylkestilknytning fra Innlandet til Akershus, i henhold til bestemmelsene i inndelingsloven (lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser). Kommunen ønsker at endringene skal gjennomføres så raskt som mulig, og senest fra 1. januar 2028.

I møte 20. juni behandlet Gran kommunestyre sak 69/24 om fylkesbytte fra Innlandet til Akershus. Rådmannens innstilling konkluderte med at kommunen burde søke om fylkesbytte, se vedlagte utredning. Gran kommunestyre vedtok med 16 mot 11 stemmer å søke om bytte av fylkestilknytning. Vedlagt oversendes saksframlegg, utredninger og andre dokumenter, se egen liste over vedlegg til slutt i dette brevet.

I rådmannens saksframlegg og i den vedlagte utredningen fra kommunens administrasjon er det redegjort for bakgrunnen for saken om fylkesbytte og prosessen fram til kommunestyrets vedtak. En sentral faktor for at denne saken kommer opp nå er at fra 1. januar 2024 er Lunner og Jevnaker med i Akershus, mens Gran fortsatt er en del av Innlandet. Denne situasjonen har gjort at det tidligere svært gode regionale samarbeidet mellom de tre Hadelandskommunene har blitt mer krevende.

Gran kommunestyre fikk en ny sammensetning fra høsten 2023, og dermed ble denne saken tatt opp igjen. I desember 2023 vedtok det nye kommunestyret at de ønsket overgang til Akershus og at det skulle arbeides med en oppdatert utredning og forberedes en søknad om fylkesbytte. Kommunestyret vedtok at det skulle arrangeres et folkemøte, og ny sak om fylkesbytte skulle behandles i kommunestyret i løpet av første halvår 2024.

Kommunal- og distriktsdepartementet, de to statsforvalterne og de to fylkeskommunene ble orientert om kommunens vedtak, og Gran kommune har ikke

mottatt noen innvendinger mot planlagt prosess. Departementet har i brev datert 13. februar 2024 orientert om noen formelle forhold knyttet til en eventuell overgang, blant annet om reglene i inndelingsloven, og skissert en mulighet for at overgang til nytt fylke vil kunne skje fra 1. januar 2028.

Medvirkning og folkemøte

I forbindelse med utredning av fylkestilhørighet våren 2022 gjennomførte Sentio Research Group en Opinionsundersøkelse. Det har vært ulike meninger om tolkningen av denne undersøkelsen. Et av de viktige svarene der var at 7 av 10 innbyggere mente at det var viktig eller litt viktig at de tre Hadelandskommunene var i samme fylke. Slik situasjonen er kan dette bare skje dersom Gran blir med i Akershus.

I valgkampen i 2023 var endring i fylkestilknytning et av de viktigste temaene. Partiene som nå har flertall tok tydelig standpunkt om at de ville søke overgang til Akershus, og at det ikke ville avholdes folkeavstemning. Det var allerede opprettet folkeaksjoner både for og imot fylkesskifte. Gjennom valgkampen ble temaet om fylkestilknytning grundig debattert. I folkemøte, i partidebattene, i lokalavisen, sosiale media og ikke minst på stands og gjennom distribusjon av materiell til samtlige husstander fra partiene og folkeaksjonene (eksempler på valgkampmateriell er vedlagt). Det nye politiske flertallet i kommunestyret har vært helt tydelige på at løftene fra valgkampen om å arbeide for bytte til Akershus må realiseres.

Det ble arrangert et åpent møte om fylkesbytte i Hadeland kultursal 6. mai 2024, etter at oppdatert utredning var ferdigstilt. Referat fra møtet og oppsummering av innspill i etterkant av møtet følger vedlagt. Hensikten med møtet var ikke primært å få en diskusjon om hvilket fylke Gran burde være en del av, men å få innspill på hva som var viktig å vektlegge i prosessen fram mot et eventuelt skifte. Allikevel kom det til uttrykk ulike meninger om fylkesbytte, se vedlagte materialet fra møtet og etterfølgende innspill.

Ordfører vil presisere at det i arbeidet om oppdatert kunnskapsgrunnlag ikke er kommet frem vesentlig informasjon som ikke var kjent for partiene eller folk under valgkampen.

Hovedårsaken til ønsket om skifte er å holde Hadelandskommunene samlet i samme region. Hadelandsregionen er tett sammenknyttet, med felles videregående skole, felles bo-, arbeids- og næringsregion og behov for å samordne transport og regional utvikling. I nåværende situasjon med Hadelandskommunene fordelt i to fylker krever dette god samordning mellom de to fylkeskommunens administrative og politiske nivå, og også mellom fylkeskommunene og kommunene innenfor samtlige av fylkeskommunenes ansvarsområder.

Det er et klart ønske fra kommunene Jevnaker, Lunner og Gran om å få en snarlig avklaring av Grans fremtidige fylkestilhørighet. Dette bør senest skje i løpet av første halvår 2025.

Med vennlig hilsen

Gunn Elisabeth Alm Thoresen
Ordfører

Torbjørn Hansen
Rådmann

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Vedlegg:

- Brev til departementene, statsforvalterne og fylkeskommunene, 05.01.2024
- Brev fra Kommunal- og distriktsdepartementet, datert 13.02.2024
- Utredning av fylkesbytte for Gran kommune – Rådmannens forslag 22.05.2024
- Faktautredning Gran kommunes fylkestilhørighet – Akershus fylkeskommune
- Notat etter folkemøte om fylkesbytte – 06.05.2024
- Innspill til prosessen om fylkesbytte (i alt 50 innspill)
- Brev fra Innlandet fylkeskommune, datert 15.05.2024
- Opinionsundersøkelse - Sentio Research Group, våren 2022 – Rapport
- Opinionsundersøkelse - Sentio Reserach Group, våren 2022 – Tallrapport
- Rådmannens saksframlegg med anbefaling av fylkesbytte
- Flyer om folkeavstemming fra valgkampen 2023